

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-07

Diarienummer N164-0152/24

Handläggare

Erika Svenske, Johanna Rönnqvist, Maria T
Andersson

Telefon: 031-365 77 19

E-post: erika.svenske@socialcentrum.goteborg.se

Uppföljning avtal Hälsolots 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum antecknar uppföljning av samverkansavtal om Hälsolots i stadsområde Centrum, 2023 till protokollet.

Sammanfattning

Ärendet avser uppföljning av samverkansavtal om Hälsolots Centrum mellan Delregional nämnd Göteborg och socialnämnd Centrum i Göteborgs Stad 2023, se bilaga 1. Delregional nämnd Göteborg och Göteborgs Stad finansierar varsin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet. Samverkansavtalet anger Hälsolots riktning och utgår ifrån det övergripande nationella målet att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation. Hälsolots verksamhet utgår från befolkningens behov. För att bidra till måluppfyllelse ska verksamheten inriktas mot fem för avtalet gemensamma fokusområden.

En behovsanalys och en handlingsplan ligger till grund för de insatser som tas fram inom ramen för Hälsolots samverkansavtal. Behovsanalysen belyser stadsområdets folkhälsoutmaningar och målgrupper som behöver uppmärksammas för att skapa en god och jämlik hälsa. En uppföljning redovisas årligen, enligt given mall, till båda avtalsparterna och beskriver insatserna under året samt inkluderar en ekonomisk redovisning. Förvaltningen bedömer att uppföljningen för 2023 visar på ändamålsenliga insatser utifrån prioriterade målområden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Skillnader i livsvillkor och hälsa har ekonomiska konsekvenser för kommunal, regional och statlig sektor. Att arbeta förebyggande och främjande har samhällsekonomiska positiva effekter och är samtidigt positivt för folkhälsan. Effekterna syns oftast på längre sikt och har visat sig vara avgörande för folkhälsans utveckling. Främjande insatser som bidrar till förbättrad hälsa och förbättrade livsvillkor medför högre tillväxt hos arbetskraften, fler produktiva år och bättre möjligheter att klara förändringar. Minskad ohälsa ger mindre belastning/kostnader på regional och kommunal verksamhet, vilket innebär att en större andel av samhällets resurser kan användas mer effektivt.

Hälsolots insatser riktar sig främst till daglediga personer. Det kan vara personer i sjukskrivning eller personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Insatserna riktar sig också till studenter och unga vuxna i förebyggande syfte.

Genom riktade insatser i samverkan ökar chanserna att få personer att gå från sjukvård till friskvård och mot delaktighet i sociala forum och arbetsliv. Det leder indirekt till mindre belastning/kostnad på regional och kommunal verksamhet.

Hälsolots Centrum har en årsbudget på 2 722 000 kr varav största delen går till lönekostnader för Hälsolots personal samt övriga arvoderade ledare i programverksamheten. Hälsolots Centrum är en kostnadseffektiv verksamhet som främst bygger på samverkan, där man med små medel tillsammans med samverkanspartner inom staden, vården och civilsamhället kan åstadkomma stor effekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Människor som bor eller regelbundet vistas i naturnära område eller parker är mer rustade mot olika riskfaktorer för ohälsa än de som inte på motsvarande sätt tar del av naturupplevelser. Hälsolots insatser är ofta förlagda i stadsnära naturområden, tillgängliga med kollektivtrafik för att minska miljömässig påverkan, men också för att värna de ekologiska aspekterna. Det ger människor som normalt inte tar del av naturupplevelser bättre förutsättningar att göra det. Genom detta kan vi skapa en större förståelse för de avtryck vi gör i naturen.

Bedömning ur social dimension

Handlingsplanen anger Hälsolots riktning och utgår ifrån det övergripande nationella folkhälsomålet att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation.

Hälsolots arbetar utifrån ett livsloppsperspektiv, där tidiga insatser för goda uppväxtvillkor är en del, främst genom våra föräldrastödjande insatser. Genom Hälsolots aktiviteter äger möten mellan generationerna rum då majoriteten av aktiviteterna är öppna för alla. Aktiviteterna skapar förutsättning till social delaktighet för många då de är kostnadsfria, men också för att de fysiska aktiviteterna genomförs på enkel nivå, alla kan vara med. Lotsning vidare sker via samverkanspartners verksamheter, varpå Hälsolots insatser kan som ett första steg ut ur ofrivillig ensamhet och social isolering.

Att mötas som medborgare och att ha kontakt med kommunala resurser ökar tilliten till samhället, som i sin tur påverkar folkhälsan. Genom Hälsolots insatser kopplas invånare samman med varandra samt med olika verksamheter och professioner, vilket kan bidra till att öka tilliten till varandra och samhället i stort, samt underlätta att människor hamnar rätt i de stöd- och vårdssystem som finns.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2024-03-19.

Bilagor

1. Årsrapport Hälsolots Centrum 2023

Ärendet

Socialnämnden Centrum har att anteckna uppföljning av samverkansavtal om Hälsolots Centrum mellan Delregional nämnd Göteborg och socialnämnd Centrum i Göteborgs Stad 2023–2025

Beskrivning av ärendet

Uppföljningen rapporteras som ett led i samverkansavtalet mellan Delregional nämnd Göteborg och socialnämnd Centrum. Samverkansavtal om Hälsolots reglerar åtaganden, organisation och inriktning för samverkan samt den ekonomiska fördelningen mellan parterna. Samverkansavtalet utgår från det övergripande nationella målet att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att sluta de påverkbara klyftorna inom en generation. Utifrån båda parternas mål och inriktning samt befolkningens behov formuleras en handlingsplan för det lokala befolkningsinriktade folkhälsoarbetet. Handlingsplanen utgår från fem gemensamt prioriterade fokusområden:

1. Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet.
2. Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå.
3. Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå.
4. Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©).
5. Samverka med övriga Hälsovet/Hälsolots i staden för att ta tillvara erfarenhet, kunskap och resurser.

Verksamhetsmedlen i samverkansavtalet ska användas till insatser som är kopplade till handlingsplanen för Hälsolots. I enlighet med samverkansavtalet följs arbetet upp årligen, dels genom dialog mellan samverkansparterna, dels genom att arbetet redovisas i en slutrapport, se bilaga 1.

Uppföljning av samverkansavtal 2023

Nedan redovisas Hälsolots insatser utifrån de fem gemensamt prioriterade fokusområdena, det lokala uppdraget samt övriga reflektioner.

Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet

Fysiska aktiviteter, promenader, kurser, rådgivning och föreläsningar har arrangerats med extra fokus i primärområden där behovsanalysen visat behov av närvaro, till exempel Gröna Vallen i Majorna och Kallebäck. Många av aktiviteterna har arrangerats genom samverkan med kommunala bostadsbolag, hälsofrämjande- och förebyggande enheten inom Äldre- och vårdomsorgsförvaltningen, Folkvandvården och Kulturförvaltningen för att nämna några.

Aktivitetserna har generellt sett varit välbesökta, men för Hälsolots är det viktigaste inte hur många som deltar utan att aktiviteterna nått personer och grupper som verkligen behöver ta del av dem. På de flesta av aktiviteterna har vi nått personer med stora behov.

Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå

Hälsolots har använt en mängd olika metoder för att effektivt nå målgrupper som är svåra att nå. Prioriterade verksamheter såsom kommunalt aktivitetsansvar (KAA), försörjningsstöd, boendestöd och vårdcentraler har besökts och getts presentationer, om hur Hälsolots kan lotsas till och användas.

Det har lagts extra mycket tid och uppsökande arbete på att nå gruppen unga vuxna och studenter, för att de lättare skall hitta till riktade insatser såsom "Dans för hälsa" och existentiella samtalsgrupper i samverkan med Ungdomsmottagningen.

Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå

Hälsolots samordnar och organiserar flera nätverk, där både privata och offentliga vårdgivare, förvaltningar, frivilligcentraler, föreningsliv och civilsamhälle deltar, i syfte att samverka och öka kunskapen om varandras verksamheter för att tillsammans jobba effektivare. Samverkansgruppen kring psykisk hälsa har ändrat namn till Operativ fokusgrupp och haft fokus på ofrivillig ensamhet, inkludering och gemenskap under året. Hälsolots har också arrangerat två nätverksträffar för det lokala nätverket där det finns en bred representation från staden, vården och civilsamhället.

Tre utbildningsgrupper kring Öppna Kort – modell för existentiella samtal har genomförts med professioner och verksamheter så som boendestödjare, anhörigstöd, psykolog, handledare Aktivitetshus med flera. Två nätverksträffar har även arrangerats, med fokus på existentiella frågor.

En inventering har gjorts kring målgruppen ensamstående mammors behov som förberedande arbete inför uppstart av Barnvagnspromenad för målgruppen våren 2024.

Styrgruppen för Hälsolots har träffats vid sex tillfällen, varav en heldag med fokus på behovsanalys, handlingsplan, målgruppsanpassning, tema ofrivillig ensamhet med mera.

Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©)

Hälsolots har tillsammans med övriga Hälsotek/Hälsolots i staden haft regelbundna möten med Centrum för fysisk aktivitet, en verksamhet som arbetar med att stötta processen kring FaR och fysisk aktivitet som medicinsk behandling, i syfte att utbyta erfarenheter och vidareutveckla metoder i samverkan. Hälsolots har även deltagit i FaR-samordnarnätverken för både vårdcentraler och rehab-mottagningar i syfte att öka kännedomen om Hälsolots och kunna lotsa till det utbud som finns. Centrum för fysisk aktivitet har fått ett nytt regionalt uppdrag som bland annat innebär att FaR-mottagningarna kommer att läggas ned. Detta kommer att ställa högre krav på ömsesidig samverkan kring frågan för att få så många som möjligt att hitta nästa steg efter att ha fått ett föreskrivet recept på fysisk aktivitet.

Hälsolots har deltagit i det gemensamma nätverket där samtliga stadsområden är representerade och som träffats regelbundet fyra till fem gånger per år. Under året har Hälsolots Hisingen etablerats och nätverket har tagit fram ett nytt gemensamt årshjul för att strukturera och tydliggöra fokus för våra möten. Träffarna har även varit viktiga utifrån handlingsplansarbetet. En heldag ägde rum, där den nya regionutvecklaren från regionkansliet, deltog i syfte att introduceras för varandra.

Utifrån behovsanalysen identifierades unga vuxna, studenter, personer i ofrivillig ensamhet som kan vara svåra att nå samt ensamstående mammor som målgrupper som särskilt behövde prioriteras i Hälsolots Centrums arbete under 2023. Hälsolots externa webb har utvecklats under året för att bättre inkludera dessa personer och för att möta upp de behov som finns.

I januari 2023 slogs Hälsolots Centrum Majorna-Linne samman med Hälsoteket Örgryte-Härlanda och bildade Hälsolots Centrum. Arbetet inleddes med att vi försökte skapa en samsyn gällande befolkningens behov i hela stadsområdet. Informationen från Örgryte-Härlandas enhetssida på goteborg.se införlivades nu i Hälsolots externa webb. Denna flytt gick smidigt, men Hälsolots webb är oavsett i behov av en modernisering för att bli fullt tillgänglighetsanpassad och funktionell under kommande år. Det har under året inletts en förstudie kring detta arbete.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Centrum

Göteborgs Stad Socialnämnden Centrum, tjänsteutlåtande